

ปลูกป่าคืนพื้นที่ป่า

วิถีพอเพียงผูกพันคนกับป่า... เขาอ่างฤๅไน

ภาวะโลกร้อน (Global Warming) หรือ ภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change) เป็นปัญหาใหญ่ของโลกเราในปัจจุบัน สังเกตได้จากอุณหภูมิของโลกที่สูงขึ้นเรื่อยๆ สาเหตุหลักของปัญหานี้มาจาก ก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gases) ปรากฏการณ์เรือนกระจก มีความสำคัญกับโลก เพราะก๊าซจำพวกคาร์บอนไดออกไซด์ หรือมีเทน จะกักเก็บความร้อนบางส่วนไว้ในโลก ไม่ให้สะท้อนกลับสู่อวกาศทั้งหมด มิฉะนั้น โลกจะกลายเป็นแบบดวงจันทร์ ที่ตอนกลางคืนหนาวจัด (และตอนกลางวันร้อนจัด เพราะไม่มีบรรยากาศกรองพลังงานจากดวงอาทิตย์) ซึ่งการทำให้โลกอุ่นขึ้นเช่นนี้ คล้ายกับหลักการของเรือนกระจก (ที่ใช้ปลูกพืช) จึงเรียกว่า ปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse Effect)

แต่การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของ CO2 ที่ออกมาจาก โรงงานอุตสาหกรรม รถยนต์ หรือการกระทำใดๆ ที่เผาเชื้อเพลิงฟอสซิล (เช่น ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ หรือสารประกอบไฮโดรคาร์บอน) ส่งผลให้ระดับปริมาณ CO2 ในปัจจุบันสูงเกิน 300 ppm (300 ส่วนในล้านส่วน) เป็นครั้งแรกในรอบกว่า 6 แสนปี ซึ่งคาร์บอนไดออกไซด์ ที่มากขึ้นนี้ได้เพิ่มการกักเก็บความร้อนไว้ในโลกของเรา มากขึ้นเรื่อยๆ จนเกิดเป็นภาวะโลกร้อนที่เรากำลังประสบกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันและในประเทศไทยเอง ปัญหาภาวะโลกร้อนได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศไม่ว่าจะเป็นอุณหภูมิที่สูงขึ้น อากาศร้อนมากขึ้น รวมถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ ทั้งเรื่องปัญหาน้ำท่วมภัยแล้ง การกัดเซาะตลิ่งของน้ำทะเล ฯลฯ ซึ่งเหล่านี้ถ้าหากทุกคนช่วยกันลดภาวะโลกร้อน

จะทำให้ปัญหาเหล่านี้ลดลง วิธีการหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนจะร่วมมือ ร่วมใจกันลดภาวะโลกร้อนได้ นั่นคือ การปลูกต้นไม้ ซึ่งจากข้อมูลงานวิจัยต่างๆ พบว่า ต้นไม้ใหญ่ 1 ต้น สามารถดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 11 กิโลกรัมต่อวัน นั่นคือลด CO2 เพิ่ม O2 ได้ในปริมาณ 11 กิโลกรัมเท่ากัน เมื่อต้นไม้ใหญ่สูง 18-20 เมตรจะให้ร่มเงาและความเย็นเท่ากับเครื่องปรับอากาศ 5 เครื่อง

ทำงานติดต่อกันเป็นเวลา 20 ชม. โดยจะช่วยพอกนมพิษในอากาศ ได้ในปริมาณมากกว่าเครื่องพอกอากาศและยังสามารถสร้างออกซิเจน สดุดนทุกมิ ได้อีกด้วย

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ได้เล็งเห็นความสำคัญในการรณรงค์ลดภาวะโลกร้อนและต้องการปลูกป่าคืนป่า จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมปลูกป่าลดภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดมาอย่างต่อเนื่อง โดยในปีนี้จะนำสมาชิกสมาคมฯ และผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่า ระหว่างวันที่ 25-26 ตุลาคม 2551 ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน โดยนำรายได้จากกิจกรรมการแข่งขันโบว์ลิ่งการกุศล มาสนับสนุนโครงการดังกล่าว

ทำความรู้จักกับอ่างฤๅไน

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน อยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ติดกับบริเวณรอยต่อของจังหวัดปราจีนบุรี (ปัจจุบันจังหวัดสระแก้ว) จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยองและจังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่รวม 67,562.5 ไร่ มีหน่วยพิทักษ์ป่า 4 หน่วย เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าไม่ให้เกิดการทำลายเพิ่มขึ้นและหมดไป เพราะการเพิ่มของพลเมืองที่ต้องการพื้นที่เพื่อทำกินและกึ่งทำไร่และเพื่อผลประโยชน์ต่างๆ ของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงพลเสียหายนต่อส่วนรวมที่รุนแรงกว่าถึงทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นเพื่อรักษาป่าที่ยังอุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธารของรอยต่อ 5 จังหวัด โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่รอยต่อ 5 จังหวัด จึงได้ดำเนินการให้รัฐบาลประกาศพระราชกฤษฎีกายกพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เพิ่มอีก 5 แสนกว่าไร่ รวมเป็น 643,750 ไร่ เมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยผนวกพื้นที่รอยต่อของจังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยองและจังหวัดชลบุรีบางส่วนเข้ามาร่วมอยู่ด้วยและพื้นที่ดังกล่าวเดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดนั้นๆ ปัจจุบันเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน มีหน่วยพิทักษ์ป่าอยู่ทั้งหมด 16 หน่วยฯ กวอ กับอีก 2 หน่วยฯ ชั่วคราว มีหน่วยงานอื่นของกรมป่าไม้ในพื้นที่ คือ สวนพฤกษศาสตร์ 100 ปี กรมป่าไม้ สถานีวิจัยสัตว์ป่าฉะเชิงเทรา (ศูนย์วิจัยสัตว์ป่ากุฎ) หน่วยจัดการต้นน้ำ 6 หน่วยและสถานีควบคุมไฟป่าคกกลางที่ 3 ฉะเชิงเทรา (หน่วยควบคุมไฟป่ากุฎ)

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยมจากนักนิยมไพร อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือแม้แต่นักปั่นจักรยานที่นำทีมมาพักผ่อนท่องเที่ยว

กันในวันหยุดโอกาสต่างๆ เพื่อมาสัมผัสธรรมชาติป่าอ่างฤๅไน ป่าชุมชนรอยต่อ 5 จังหวัดภาคตะวันออกพื้นที่สมบูรณ์และมีเนื้อที่มากที่สุดในประเทศและมีสิ่งต่างๆ หลงเหลืออยู่แก่การภาคภูมิใจ ซึ่งป่าชุมชนนี้ หมายถึง ป่าไม้พลัดไถที่ขึ้นอยู่ในระดับต่ำกว่า 300 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 60-150 เมตร จุดสูงสุดของพื้นที่คือยอดเขาตะกรุม ซึ่งมีความสูงเพียง 763 เมตร

เขาอ่างฤๅไน เป็นทั้งสถานที่พักผ่อนและแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติอันมีคุณค่า ควรแก่การมาศึกษาหาความรู้ ซึ่งก็มีนักเรียน นักศึกษาหลายคณะที่เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการรักษาป่าแห่งนี้ให้อุดมสมบูรณ์ด้วยการปลูกป่า หรือสร้างโป่งให้กับช้างป่าได้มีแหล่งอาหาร หรือการที่นักศึกษาเข้ามาทำวิจัยเกี่ยวกับธรรมชาติ ชีวิตสัตว์ป่าที่หลากหลายของที่นี่ ซึ่งมีทรัพยากรป่าไม้เป็นป่าดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณชื้น ป่าเต็งรังและไร่ร้างป่าไผ่ ทรัพยากรสัตว์ป่า ประกอบด้วย สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์ป่าประเภทนก สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและปลา

สภาพภูมิประเทศทั่วไปมีความลาดชันไม่มากนัก โดยทั่วไปมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 30-150 เมตร มีพื้นที่ป่าปกคลุมเป็นบริเวณกว้าง เป็นป่าต้นน้ำลำธารของแม่น้ำบางปะกงทางด้านฉะเชิงเทรา คลองโตนต จ.จันทบุรี และแม่น้ำประแสร์ใน จ.ระยอง บริเวณป่ามีสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนกพันธุ์ต่างๆ อาทิ นกเงือก-กรามช้าง นกออกถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ป่า

นอกจากนั้น เขาอ่างฤๅไน ยังมีน้ำตกที่สวยงามอยู่ 2 แห่งที่นักท่องเที่ยวชม คือ น้ำตกอ่างฤๅไน หรือ

น้ำตกบ่อทอง เกิดจากคลองทามบนเขาอ่างฤๅไน ต้น อ.ท่าตะโกชัย ซึ่งเป็นบริเวณหุบเขาที่ร่มรื่นและเขียวชอุ่มมีสายน้ำไหลพุ่งลงมาจากช่องเขา ผ่านลงมาตามรากไทรเป็นพวยราวกับพิภพตลอดทั้งปี และน้ำตกเขาตะกรุดอันเกิดจากคลองกุดตะนาวใหญ่ บนเขาตะกรุด ต้น อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว ซึ่งมีความสูงชันและสวยงามมากในฤดูฝน

พื้นที่ป่าของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ฤดูหนาวกลางวันอากาศเย็นสบาย แต่พอตกกลางคืนอากาศหนาวเย็น ตอนค่ำมีน้ำค้างบางๆ เกาะที่ยอดทิวเขาอย่างเห็นได้ชัด ตกตึกน้ำค้างเริ่มตกลงจากหลังคาสู่พื้นดิน เวลาเช้ามีดงมีหมอกปกคลุมพื้นป่าบางๆ มองไปเบื้องหน้าก็เห็นน้ำไอเสียดฟ้าและสรรพสัตว์ไว้ตัวกัน มีไอน้ำลอยขึ้น หมู่นวนธาราเวกสยอคลื่นปะทะกับแสงพระอาทิตย์ที่โพลันเหนือยอดไม้จากพาทหน้าอีกด้านหนึ่งสะท้อนกับพื้นน้ำนองดูสวยงาม

เขาอ่างฤๅไน นับว่าเป็นป่าพื้นที่ใหญ่ที่อยู่ใกล้กรุงทพมหานครมากที่สุด สามารถเดินทางไปกลับวันเดียวได้ เหมาะสำหรับการทัศนศึกษาและพักผ่อนชมธรรมชาติ

กิจกรรมปลูกป่าลดโลกร้อน

การเดินทางไปเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เป็นความตั้งใจของพวกเรา สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ที่ต้องการร่วมปลูกป่าลดภาวะโลกร้อน ร่วมสร้างพื้นที่กลับคืนสู่สภาพแวดล้อม ซึ่งการเดินทางในครั้งนี้สมาชิก และผู้ที่มีใจจะดีร่วม**กิจกรรมปลูกป่า** ใ้พื้นที่ป่าอ่างฤๅไนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น **กิจกรรมทำโป่ง** เกียม โป่งเป็นแหล่งอาหารที่จำเป็นของสัตว์กินและสัตว์กินพืช เช่น ช้าง กระซัง วัวแดง เก้ง กวาง รวมทั้งนกหลายชนิด

เพราะพืชที่สัตว์เหล่านี้กินเป็นอาหารให้สารอาหารไม่ครบถ้วน สัตว์บางจึงจำเป็นต้องได้รับแร่ธาตุเสริมให้เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย โป่งส่วนใหญ่เกิดในพื้นที่ค่อนข้างราบประมาณ 200-400 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล เนื่องจากแร่ธาตุหลายชนิด เช่น โซเดียม แคลเซียม ฟอสฟอรัส กำมะถัน ถูกชะล้างจากดินในระดับสูงลงมาสะสมกันในพื้นดินบริเวณหนึ่งในธรรมชาติสัตว์ป่าที่เป็นตัวเปิดโป่งมักจะโป่งใหญ่ เช่น ช้าง หรือ กระซัง

โป่งแบ่งได้เป็นสองชนิดได้แก่ โป่งดินและโป่งน้ำ โป่งน้ำแตกต่างจากโป่งดินตรงที่เป็นบริเวณที่มีน้ำไหลซึมตลอดทั้งปี โป่งน้ำจะมีสัตว์มาใช้บ่อยและประจำมากกว่าโป่งดิน เพราะในช่วงฤดูร้อนโป่งดินจะแห้งมาก สัตว์ป่าไม่สามารถขุดเจาะเพื่อกินดินโป่งได้สะดวก นอกจากนั้นบริเวณที่น้ำซึมได้ดินได้พัดพาเกลือแร่จากใต้เปลือกโลกขึ้นมาสะสมจนเป็นแอ่งเป็นบ่อก็จัดอยู่ในประเภทโป่งน้ำเช่นกัน โดยมักเรียกกันว่าโป่งน้ำซึม เมื่อแร่ธาตุในโป่งหมดลงหรือมีน้อย สัตว์ป่าอาจทิ้งโป่งเก่าเพื่อไปหากินยังโป่งใหม่ โป่งที่สัตว์ทิ้งแล้วไม่ใช้ประโยชน์อีกเรียกว่าโป่งร้าง หากเกิดโป่งร้างขึ้นมากๆ โดยไม่มีโป่งใหม่ เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่อาจสร้างโป่งเทียมในพื้นที่เพื่อเสริมแร่ธาตุให้กับสัตว์ป่า แต่กรณีเช่นนี้แทบไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเพราะโดยธรรมชาติสัตว์ป่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการค้นหาโป่งเป็นอย่างดี โป่งเทียมส่วนมากที่มนุษย์ทำขึ้นจะต้องมีการเติมเกลือลงในดินโป่งอยู่เสมอ สัตว์กินพืชมาลงกินโป่งเพื่อขุดเขยื้อนอาหารที่ได้ไม่ครบถ้วน ส่วนสัตว์ผู้ล่าหากินอยู่ใกล้โป่งเพื่อรอจับสัตว์กินพืชเป็นอาหาร สายใยธรรมชาติเล่นนี้ถักทอขึ้นโดยมีโป่งเป็นผู้เชื่อมโยง

มาร่วมด้วยช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อม คงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ป่าเพื่อรักษาโลกของเราให้ยั่งยืนลง ในโครงการปลูกป่าลดภาวะโลกร้อนกับสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ในวันที่ 25-26 ตุลาคม 2551 ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ฝ่ายการตลาดและสมาชิกสัมพันธ์ โทร. 0 2258 0320-5 ต่อ 1112 และ 1115 หรือ www.tpa.or.th

